

Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського

Кафедра права, філософії та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Протокол №1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчального курсу
«МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО»
Спеціальність 081 «Право»
Галузь знань 08 Право

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології.

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 року.

Розробник програми : кандидат юридичних наук, доцент С.О. Віхров
Мова навчання – українська.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна	Загальна кількість годин: 90 Шифр та назва спеціальності 081 право
Рік підготовки: 4 Семестри: 7	Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 18 год. Практичні: 16 год. Самостійна робота: 56 год.
Кількість кредитів ECTS: 3	Вид контролю: залік.

Навчальний курс «Міжнародне економічне право» розрахований на студентів закладів вищої освіти спеціальності 081 Право з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, законодавчі та практичні положення щодо правового регулювання міжнародних економічних відносин як особливої форми суспільно-виробничих зв'язків між окремими державами, між державами та міжнародними організаціями, між міжнародними організаціями.

Навчальний курс «Міжнародне економічне право» являє собою спеціальний курс поглибленого вивчення інституту „Міжнародного економічного права” фундаментального курсу „Міжнародне право”, який вивчається студентами підготовки бакалаврів галузі знань 081 Право. Навчальний курс „Міжнародне економічне право” ґрунтується на загальних положеннях курсів „Теорія держави і права”, „Цивільне право”, „Конституційне право”, «Міжнародне право» має тісні зв'язки з відповідними положеннями інших навчальних дисциплін правового спрямування – „Міжнародне приватне право”, „Господарське право”, „Інвестиційне право” та іншими.

Курс «Міжнародне економічне право» розроблено для студентів IV курсу. На вивчення курсу відводиться 90 годин / 3 кредитів ECTS. Зокрема курс передбачає 18 годин лекційних занять, 16 годин практичних занять, а також 56 годин самостійної роботи студентів. Формою підсумкового контролю якості знань, навичок, вмінь студентів є залік у VII навчальному семестрі.

Метою викладання навчальної дисципліни „Міжнародне економічне право” є ознайомлення студентів з теоретичними положеннями щодо правового регулювання міжнародних економічних відносин між окремими державами, між державами та міжнародними організаціями, між міжнародними організаціями, вивчення ними основних законодавчих, міжнародних та інших нормативно-правових актів, які регулюють вказані відносини, набуття вмінь і навичок застосовувати отримані знання. Основними завданнями вивчення дисципліни „Міжнародне економічне право” є набуття знань, вмінь і навичок, що надають студентам можливість вільно орієнтуватися в правовому регулюванні міжнародних економічних відносин, вірно тлумачити положення вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів, а також користуватися ними у практичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни „Міжнародне економічне право” є набуття знань, вмінь і навичок, що надають студентам можливість вільно орієнтуватися в правовому регулюванні міжнародних економічних відносин, вірно тлумачити положення вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів, а також користуватися ними у практичній діяльності.

2.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Студенти повинні сформувані необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу
ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
СК3	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи
СК5	Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права
СК7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: господарське право і господарське процесуальне право
СК8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права
СК9	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації
СК15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення
СК 17	Здатність до застосування в юридичній діяльності системи норм господарського права, які визначають порядок та принципи організації і здійснення господарської діяльності
СК 27	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління

Бакалавр повинен знати:

- загальні положення щодо правового регулювання міжнародних економічних відносин;
- джерела (форми) міжнародного економічного права та загальні засади правозастосування;
- особливості правового статусу суб'єктів міжнародного економічного права;
- загальні положення щодо міжнародних економічних договорів, їх укладання, виконання та забезпечення виконання;
- особливості правового регулювання міжнародних торговельних, митних, валютних, інвестиційних відносин;

- основні положення міжнародного транспортного права, особливості міжнародно-правового регулювання промислового, сільськогосподарського і науково-технічного міжнародного співробітництва;
- стан основних проблем правового регулювання міжнародних економічних відносин.

Бакалавр повинен вміти:

- орієнтуватися у правовому регулюванні міжнародних економічних відносин;
- тлумачити відповідні положення вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів;
- проводити науковий аналіз, порівняння та оцінку міжнародних економічних явищ, обґрунтовувати власну точку зору;
- використовувати отримані знання у подальшій навчальній, професійній та іншій практичній діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, предмет, джерела та принципи міжнародного економічного права.

Поняття міжнародного економічного права. Предмет міжнародного економічного права. Система міжнародного економічного права. Джерела міжнародного економічного права. Поняття та види джерел міжнародного економічного права. Міжнародні економічні договори як основне джерело міжнародного економічного права. Міжнародно-правові звичаї як джерело міжнародного економічного права. Рішення міжнародних організацій як джерело міжнародного економічного права. Основні (загальні) принципи міжнародного економічного права. Спеціальні принципи міжнародного економічного права. Становлення та розвиток міжнародного економічного права в Україні та в світі. Історія науки міжнародного економічного права. Методи регулювання відносин в міжнародному економічному праві.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного економічного права. Правовий статус держави як суб'єкта міжнародного економічного права. Імунітет держави. Поняття та види імунітету. Законодавство України та міжнародні угоди з питань державного імунітету. Поняття міжнародної економічної організації та її правовий статус. Міжнародні економічні організації в системі ООН. Європейське економічне співтовариство та Європейський Союз у системі міжнародних економічних відносин. Регіональні економічні організації на пострадянському просторі. Транснаціональні корпорації та їх роль у системі міжнародних економічних відносин. Міжнародно-правове регулювання діяльності транснаціональних корпорацій.

Тема 3. Міжнародні економічні договори. Поняття та значення міжнародних економічних договорів. Правове регулювання відносин у межах міжнародних економічних договорів. Види міжнародних економічних договорів. Міжнародно-правове регулювання порядку укладення міжнародних економічних договорів. Міжнародні економічні договори між державами та міжнародними економічними організаціями. Правові основи забезпечення виконання зобов'язань міжнародних економічних договорів. Засоби забезпечення вирішення спорів, що виникають у межах міжнародних економічних договорів. Міжнародний арбітраж як один із засобів розв'язання міжнародних економічних спорів. Порядок укладання Україною міжнародних економічних договорів України. Виконання міжнародних договорів Україною.

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Міжнародне торговельне право. Міжнародне торговельне право – складова міжнародного економічного права. Джерела і система міжнародного торговельного права. Загальні основні принципи міжнародної торгівлі. Спеціальні принципи міжнародної торгівлі. Міжнародні торговельні договори (угоди), їх значення як підстав, на основі яких змінюються або припиняються міжнародні економічні відносини між державами в галузі торгівлі. Види міжнародних торговельних договорів. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів. Порядок укладення договору міжнародної купівлі-продажу товарів. Світова організація торгівлі (СОТ) як міжнародна економічна організація. Принципи діяльності СОТ.

Правова база СОТ. Організаційна структура СОТ. Вступу України до СОТ, гармонізації законодавства України з принципами та нормами СОТ. Міжнародні товарні організації. Міжнародна угода з пшениці. Міжнародна угода з цукру. Організація країн – експортерів нафти (ОПЕК).

Тема 5. Міжнародне митне право. Поняття міжнародного митного права. Значення міжнародного митного права в регулюванні міжнародних економічних відносин. Зміст міжнародного митного права. Джерела міжнародного митного права. Міжнародні договори як основне джерело міжнародного митного права. Рада митного співробітництва. Всесвітня митна організація. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур. Організаційно-правові форми міжнародного митного співробітництва. Вільні зони. Зони вільної торгівлі. Митні союзи держав.

Тема 6. Міжнародне валютне право. Поняття та джерела міжнародного валютного права. Міжнародні валютні відносини як предмет правового регулювання міжнародного валютного права. Європейська валютна система (ЄВС). Організаційно-правовий механізм міжнародної валютної системи. Неурядові структури, їх роль у виробленні та реалізації валютної політики. Форми координації валютної політики. Міжнародні кредитні організації і фонди. Міжнародний валютний фонд. Організація валютно-кредитних відносин. Міжнародні кредитні угоди (договори). Особливості двостороннього клірингу під час регулювання кредитних відносин за торговельними і платіжними угодами.

Змістовий модуль 3.

Тема 7. Міжнародне інвестиційне право. Об'єкти інвестицій та їх класифікація. Поняття міжнародної інвестиційної діяльності та міжнародних інвестиційних відносин. Сутність міжнародного інвестиційного права. Джерела міжнародного інвестиційного права. Міжнародно-правове регулювання іноземних інвестицій. Конвенція 1965 р. про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами. Сеульська конвенція 1985 р. про заснування Багатостороннього агентства з гарантій інвестицій. Угода щодо торговельних аспектів іноземних інвестицій (ТРИМС). Міжнародні договори як джерело інвестиційного права

Тема 8. Міжнародне транспортне право. Міжнародні транспортні перевезення, їх роль і місце у системі міжнародних економічних відносин. Поняття та джерела міжнародного транспортного права. Міжнародні транспортні договори як основне джерело міжнародного транспортного права. Правове регулювання міжнародних морських перевезень. Міжнародне морське право та його джерела. Конвенція ООН з морського права 1982 р. Правове регулювання питань, пов'язаних з користуванням протоками та каналами. Міжнародний режим морських портів. Міжнародна морська організація як міжурядова спеціалізована установа ООН. Правове регулювання міжнародних річкових перевезень. Правовий режим використання міжнародних рік для судноплавства. Белградська конвенція 1948 р. про режим судноплавства на Дунаї. Правове регулювання міжнародних залізничних перевезень. Проблеми міжнародної координації роботи залізничного транспорту та їх розв'язання шляхом укладення двосторонніх або багатосторонніх міжнародних угод. Особливості міжнародного перевезення пасажирів і вантажів. Правове регулювання міжнародних автомобільних перевезень. Міжнародні конвенції про урегулювання автомобільного руху між країнами. Міжнародна спілка автомобільного транспорту. Спілка автодорожніх служб залізниць. Правове регулювання повітряних перевезень. Міжнародна авіатранспортна асоціація. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО).

Тема 9. Міжнародно-правове регулювання промислового, сільськогосподарського і науково-технічного міжнародного співробітництва. Міжнародні економічні відносини у галузі промисловості. Міжнародно-правовий механізм регулювання співробітництва в галузі промисловості. Заключний акт Ради з безпеки і співробітництва у Європі 1975 р. Організація ООН з промислового розвитку (ЮНІДО). Конференція з торгівлі і розвитку Економічної і соціальної ради ООН. Комітет з промислового розвитку Економічної і соціальної ради ООН.

Регіональні комісії Економічної і соціальної ради ООН. Акти, які приймаються міжнародними економічними організаціями. Двосторонні договори та угоди. Міжнародні економічні відносини, пов'язані із обміном продукцією сільського господарства. Міжнародно-правовий механізм регулювання співробітництва в галузі сільського господарства. Продовольча і сільськогосподарська організація ООН (ФАО). Всесвітня продовольча Рада ООН. Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (ІФАР). Двосторонні договори (угоди) з питань співробітництва в галузі сільського господарства. Міжнародно-правове регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва. Міжнародні програми ООН у галузі науки, техніки і промислового співробітництва. Регіональні програми у галузі використання науково-технічних досягнень. Конференції ООН з питань науки і техніки з метою розвитку. Міжурядові органи та організації ООН з науки і техніки з метою розвитку. Регіональні міжнародні економічні організації з науки і техніки. Міжурядова організація ООН з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). Програма розвитку ООН (ПРООН). Багатосторонні і двосторонні договори (угоди) з питань співробітництва в галузі науки і техніки.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ.

Тематичний план

Назви тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота
Змістовий модуль 1.				
Тема 1. Поняття, предмет, джерела та принципи міжнародного економічного права	10	2	2	6
Тема 2. Суб'єкти міжнародного економічного права	10	2	2	6
Тема 3. Міжнародні економічні договори	11	2	2	7
Змістовий модуль 2.				
Тема 4. Міжнародне торговельне право	11	2	2	7
Тема 5. Міжнародне митне право	10	2	2	6
Тема 6. Міжнародне валютне право	10	2	2	6
Змістовий модуль 3.				
Тема 7. Міжнародне інвестиційне право	8	2		6
Тема 8. Міжнародне транспортне право	10	2	2	6
Тема 9. Міжнародно-правове регулювання промислового, сільськогосподарського і науково-технічного міжнародного співробітництва	10	2	2	6
Усього годин	90	18	16	56

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, предмет, джерела та принципи міжнародного економічного права (2 год.)

План

1. Поняття міжнародного економічного права
2. Предмет міжнародного економічного права
3. Система міжнародного економічного права
4. Джерела міжнародного економічного права
5. Основні (загальні) принципи міжнародного економічного права
6. Спеціальні принципи міжнародного економічного права
7. Методи регулювання відносин в міжнародному економічному праві

Тема 2. Суб'єкти міжнародного економічного права (2 год.)

План

1. Види і загальні засади правового статусу суб'єктів міжнародного економічного права

2. Правовий статус держави як суб'єкта міжнародного економічного права
3. Законодавство України та міжнародні угоди з питань державного імунітету
4. Поняття міжнародної економічної організації та її правовий статус
5. Міжнародно-правове регулювання діяльності транснаціональних корпорацій

Тема 3. Міжнародні економічні договори (2 год.)

План

1. Поняття та значення міжнародних економічних договорів
2. Правове регулювання відносин у межах міжнародних економічних договорів
3. Види міжнародних економічних договорів
4. Міжнародно-правове регулювання порядку укладення міжнародних економічних договорів
5. Правові основи забезпечення виконання зобов'язань міжнародних економічних договорів
6. Засоби забезпечення вирішення спорів, що виникають у межах міжнародних економічних договорів
7. Порядок укладання Україною міжнародних економічних договорів України

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Міжнародне торговельне право (2 год.)

План

1. Міжнародне торговельне право – складова міжнародного економічного права
2. Джерела і система міжнародного торговельного права
3. Загальні принципи міжнародної торгівлі
4. Міжнародні торговельні договори (угоди), їх види
5. Порядок укладення договору міжнародної купівлі-продажу товарів
6. Світова організація торгівлі (СОТ) як міжнародна економічна організація
7. Вступ України до СОТ, гармонізація законодавства України з принципами та нормами СОТ
8. Міжнародні товарні організації

Тема 5. Міжнародне митне право (2 год.)

План

1. Поняття міжнародного митного права
2. Значення міжнародного митного права в регулюванні міжнародних економічних відносин
3. Зміст міжнародного митного права
4. Джерела міжнародного митного права
5. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур
6. Організаційно-правові форми міжнародного митного співробітництва

Тема 6. Міжнародне валютне право. Міжнародне інвестиційне право (2 год.)

План

1. Поняття та джерела міжнародного валютного права
2. Міжнародні валютні відносини як предмет правового регулювання міжнародного валютного права
3. Організаційно-правовий механізм міжнародної валютної системи
4. Форми координації валютної політики
5. Поняття міжнародної інвестиційної діяльності та міжнародних інвестиційних відносин
6. Сутність міжнародного інвестиційного права
7. Джерела міжнародного інвестиційного права
8. Міжнародно-правове регулювання іноземних інвестицій

Змістовий модуль 3.

Тема 7. Міжнародне транспортне право (2 год.)

План

1. Міжнародні транспортні перевезення, їх роль і місце у системі міжнародних економічних відносин

2. Поняття та джерела міжнародного транспортного права
3. Правове регулювання міжнародних морських перевезень
4. Правове регулювання міжнародних річкових перевезень
5. Правове регулювання міжнародних залізничних перевезень
6. Правове регулювання міжнародних автомобільних перевезень
7. Правове регулювання міжнародних повітряних перевезень

Тема 8. Міжнародно-правове регулювання промислового, сільськогосподарського і науково-технічного міжнародного співробітництва (2 год.)

План

1. Міжнародні економічні відносини у галузі промисловості
2. Міжнародно-правовий механізм регулювання співробітництва у галузі промисловості
3. Акти, які приймаються міжнародними економічними організаціями з питань співробітництва у галузі промисловості
4. Двосторонні договори та угоди з питань співробітництва у галузі промисловості
5. Міжнародні економічні відносини, пов'язані із обміном продукцією сільського господарства
6. Міжнародно-правовий механізм регулювання співробітництва в галузі сільського господарства
7. Двосторонні договори (угоди) з питань співробітництва в галузі сільського господарства
8. Міжнародно-правове регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва

Теми презентацій (самостійна робота)

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, предмет, джерела та принципи міжнародного економічного права

Підготувати реферати з таких питань:

1. Становлення та розвиток міжнародного економічного права в Україні та в світі.
2. Поняття та види джерел міжнародного економічного права.
3. Міжнародні економічні договори як основне джерело міжнародного економічного права.
4. Міжнародно-правові звичаї як джерело міжнародного економічного права.
5. Рішення міжнародних організацій як джерело міжнародного економічного права.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Історія науки міжнародного економічного права.
2. Доктрина як джерело міжнародного економічного права.
3. Встановлення змісту та застосування іноземного права.
4. Колізійний метод правового регулювання в міжнародному економічному праві та його особливості.
5. Матеріально-правовий метод правового регулювання в міжнародному економічному праві та його відображення в основних міжнародних договорах.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного економічного права

Підготувати реферати з таких питань:

1. Імунітет держави.
2. Поняття та види імунітету в міжнародному економічному праві.
3. Міжнародні економічні організації в системі ООН.
4. Європейське економічне співтовариство у системі міжнародних економічних відносин.
5. Європейський Союз у системі міжнародних економічних відносин.
6. Транснаціональні корпорації та їх роль у системі міжнародних економічних відносин.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Поняття та основні ознаки держави.
2. Відмінні риси держави та державоподібних утворень.
3. Основні теорії державного імунітету.
4. Міжнародні фінансово-кредитні організації.
5. Регіональні економічні організації на пострадянському просторі.
6. Особливості Кодексу поведінки транснаціональної корпорації.

Тема 3. Міжнародні економічні договори

Підготувати реферати з таких питань:

1. Міжнародні економічні договори між державами та міжнародними економічними організаціями.
2. Міжнародний арбітраж як один із засобів розв'язання міжнародних економічних спорів.
3. Виконання міжнародних договорів Україною.
4. Контингентні угоди в

міжнародному економічному праві. 6. Кредитні угоди та угоди про міжнародні розрахунки в міжнародному економічному праві.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Міжнародний факторинг. 2. Міжнародний форфейтинг. 3. Міжнародний суд ООН. 4. Категорія справ, що належить до розгляду Ради Безпеки ООН. 5. Міжнародний арбітраж.

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Міжнародне торговельне право

Підготувати реферати з таких питань:

1. Спеціальні принципи міжнародної торгівлі. 2. Міжнародні торговельні договори (угоди), їх значення як підстав, на основі яких змінюються або припиняються міжнародні економічні відносини між державами в галузі торгівлі. 3. Загальна характеристика угод СОТ щодо міжнародної торгівлі. 4. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів. 5. Принципи діяльності СОТ. 6. Правова база СОТ. 7. Організаційна структура СОТ.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Співвідношення принципу недискримінація та принципу найбільшого сприяння. 2. Основні міжнародні договори у сфері торгівлі, що було укладено між Україною та країнами світу. 3. Міжнародна угода з пшениці. 4. Окремі деліктні зобов'язання в національних правових системах. 5. Міжнародна угода з цукру. 6. Організація країн – експортерів нафти (ОПЕК).

Тема 5. Міжнародне митне право

Підготувати реферати з таких питань:

1. Міжнародні договори як основне джерело міжнародного митного права. 2. Предмет та методи правового регулювання міжнародного митного права. 3. Загальний порядок проведення митного та прикордонного контролю. 4. Рада митного співробітництва. 5. Всесвітня митна організація. 6. Проблема уніфікації міжнародного митного права.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Митна територія. 2. Вільні зони. 3. Зони вільної торгівлі. 4. Митні союзи держав.

Тема 6. Міжнародне валютне право. Міжнародне інвестиційне право

Підготувати реферати з таких питань:

1. Європейська валютна система (ЄВС). 2. Неурядові структури, їх роль у виробленні та реалізації валютної політики. 3. Міжнародні кредитні організації і фонди. 4. Міжнародний валютний фонд. 5. Організація валютно-кредитних відносин. 5. Міжнародні договори як джерело інвестиційного права. 6. Конвенція 1965 р. Про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Міжнародні кредитні угоди (договори). 2. Особливості двостороннього клірингу під час регулювання кредитних відносин за торговельними і платіжними угодами. 3. Об'єкти інвестицій та їх класифікація. 4. Сеульська конвенція 1985 р. Про заснування Багатостороннього агентства з гарантій інвестицій. 5. Угода щодо торговельних аспектів іноземних інвестицій (ТРИМС).

Змістовий модуль 3.

Тема 7. Міжнародне транспортне право

Підготувати реферати з таких питань:

1. Міжнародні транспортні договори як основне джерело міжнародного транспортного права. 2. Міжнародне морське право та його джерела. 3. Конвенція ООН з морського права 1982 р. 4. Правове регулювання питань, пов'язаних з користуванням протоками та каналами. 5. Міжнародна морська організація як міждержавна спеціалізована установа ООН. 6. Правовий режим використання міжнародних рік для судноплавства. 7. Проблеми міжнародної координації роботи залізничного транспорту та їх розв'язання шляхом укладення двосторонніх або багатосторонніх міжнародних угод. 8. Міжнародні конвенції про урегулювання автомобільного руху між країнами. 9. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО).

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Міжнародний режим морських портів. 2. Белградська конвенція 1948 р. Про режим судноплавства на Дунаї. 3. Особливості міжнародного перевезення пасажирів і вантажів. 4. Міжнародна спілка автомобільного транспорту. 5. Спілка автодорожніх служб залізниць. 6. Міжнародна авіатранспортна асоціація.

Тема 8. Міжнародно-правове регулювання промислового, сільськогосподарського і науково-технічного міжнародного співробітництва

Підготувати реферати з таких питань:

1. Заключний акт Ради з безпеки і співробітництва у Європі 1975 р. 2. Організація ООН з промислового розвитку (ЮНІДО). 4. Конференція з торгівлі і розвитку Економічної і соціальної ради ООН. 5. Комітет з промислового розвитку Економічної і соціальної ради ООН. 6. Продовольча і сільськогосподарська організація ООН (ФАО). 7. Міжнародні програми ООН у галузі науки, техніки і промислового співробітництва. 8. Міжурядові органи та організації ООН з науки і техніки з метою розвитку. 9. Регіональні міжнародні економічні організації з науки і техніки. 10. Міжурядова організація ООН з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО).

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Регіональні комісії Економічної і соціальної ради ООН. 2. Всесвітня продовольча Рада ООН. 3. Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (ІФАД).. 4. Регіональні програми у галузі використання науково-технічних досягнень. 5. Конференції ООН з питань науки і техніки з метою розвитку. 6. Програма розвитку ООН (ПРООН). 7. Багатосторонні і двосторонні договори (угоди) з питань співробітництва в галузі науки і техніки.

7. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях, під час складання заліку (V семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується юридичною термінологією.

Студент може отримати **4 бали** (“добре”), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання, не всі основні проблеми визначені чітко, не розкриті досить повно та ґрунтовно; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується юридичною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 бали** (“задовільно”), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **2 бали** (“незадовільно”), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується юридичною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміннями визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної ситуації з точки зору застосування норм права, складання власного варіанту її вирішення) на практичних заняттях,

при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання заліку (V семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість правового аналізу конкретної теми з точки зору їх відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”) або «зараховано», якщо завдання виконане ним повністю, є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та принципам навчання ІМ, відбиває специфіку навчання правового матеріалу, демонструє володіння студентом юридичною термінологією. За розробку, що в основному відповідає вимогам, виконане повністю, проте має незначні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, невелику кількість термінологічних помилок, що не перешкоджають розумінню змісту, він може отримати **4 бали** (“добре”) або «зараховано». Практичне завдання, яке виконане частково, має серйозні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, містить значну кількість помилок, оцінюється **3 балами** (“задовільно”) або «зараховано». Завдання, яке майже чи повністю не відповідає встановленим викладачем вимогам, демонструє недоречне вживання методичних термінів, оцінюється **0-2 балами** (“незадовільно”) або «незараховано».

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов’язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов’язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Назва теми	Всього балів	Практичн і заняття	Індивідуал ьна робота	Контроль на робота	Самостійн а робота
I. Загальна частина (V семестр)					
Змістовий модуль 1					
Тема 1. Поняття, предмет, джерела та принципи міжнародного економічного права	7	7			
Тема 2. Суб'єкти міжнародного економічного права	7	7			
Тема 3. Міжнародні економічні договори	15	7	8		
Змістовий модуль 2					
Тема 4. Міжнародне торговельне право	15	7	8		
Тема 5. Міжнародне митне право	7	7			
Тема 6. Міжнародне валютне право	7	7			
Змістовий модуль 3					
Тема 8. Міжнародне транспортне право	7	7			
Тема 9. Міжнародно-правове регулювання промислового, сільськогосподарського і науково-технічного міжнародного співробітництва	15	7			8
Усього	80	56	16		8
Залік	20				
Разом	100				

Вид навчальної діяльності	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	8	7	до 56
Індивідуальне завдання	2	8	до 16
Самостійна робота, реферативні повідомлення, вирішення практичних задач, складання документів	1	8	до 8
Залік	1	20	до 20
Разом			до 100

9. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим

		дисципліни	повторним вивченням дисципліни
--	--	------------	--------------------------------

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Визначте поняття міжнародного економічного права
2. Визначте предмет міжнародного економічного права
3. Визначте систему міжнародного економічного права
4. Проаналізуйте джерела міжнародного економічного права
5. Проаналізуйте міжнародні економічні договори як основне джерело міжнародного економічного права
6. Проаналізуйте міжнародно-правові звичаї як джерело міжнародного економічного права
7. Охарактеризуйте основні (загальні) принципи міжнародного економічного права
8. Охарактеризуйте спеціальні принципи міжнародного економічного права
9. Визначте методи регулювання відносин в міжнародному економічному праві
10. Проаналізуйте види суб'єктів міжнародного економічного права
11. Охарактеризуйте загальні засади правового статусу суб'єктів міжнародного економічного права
12. Проаналізуйте правовий статус держави як суб'єкта міжнародного економічного права
13. Охарактеризуйте законодавство України та міжнародні угоди з питань державного імунітету
14. Проаналізуйте поняття міжнародної економічної організації
15. Проаналізуйте правовий статус міжнародної економічної організації
16. Охарактеризуйте міжнародно-правове регулювання діяльності транснаціональних корпорацій
17. Визначте поняття та види імунітету в міжнародному економічному праві
18. Охарактеризуйте міжнародні економічні організації в системі ООН
19. Охарактеризуйте Європейський Союз у системі міжнародних економічних відносин
20. Визначте транснаціональні корпорації та їх роль у системі міжнародних економічних відносин
21. Визначте поняття та значення міжнародних економічних договорів
22. Охарактеризуйте правове регулювання відносин у межах міжнародних економічних договорів
23. Охарактеризуйте види міжнародних економічних договорів
24. Охарактеризуйте міжнародно-правове регулювання порядку укладення міжнародних економічних договорів
25. Визначте правові основи забезпечення виконання зобов'язань міжнародних економічних договорів
26. Визначте засоби забезпечення вирішення спорів, що виникають у межах міжнародних економічних договорів
27. Визначте порядок укладання Україною міжнародних економічних договорів України
28. Охарактеризуйте міжнародні економічні договори між державами та міжнародними економічними організаціями
29. Охарактеризуйте міжнародний арбітраж як один із засобів розв'язання міжнародних економічних спорів
30. Охарактеризуйте виконання міжнародних договорів Україною
31. Визначте міжнародне торговельне право як складову міжнародного економічного права
32. Охарактеризуйте джерела міжнародного торговельного права
33. Охарактеризуйте систему міжнародного торговельного права
34. Визначте загальні принципи міжнародної торгівлі
35. Визначте спеціальні принципи міжнародної торгівлі
36. Охарактеризуйте міжнародні торговельні договори (угоди), їх види

37. Охарактеризуйте міжнародні торговельні договори (угоди), їх значення як підстав, на основі яких змінюються або припиняються міжнародні економічні відносини між державами в галузі торгівлі
38. Визначте порядок укладення договору міжнародної купівлі-продажу товарів
39. Охарактеризуйте Світову організацію торгівлі (СОТ) як міжнародну економічну організацію
40. Надайте загальну характеристику угод СОТ щодо міжнародної торгівлі
41. Охарактеризуйте вступ України до СОТ
42. Охарактеризуйте гармонізацію законодавства України з принципами та нормами СОТ
43. Охарактеризуйте міжнародні товарні організації
44. Визначте правову базу СОТ
45. Визначте організаційну структуру СОТ
46. Охарактеризуйте Конвенцію ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів
47. Охарактеризуйте значення міжнародного митного права в регулюванні міжнародних економічних відносин
48. Визначте поняття міжнародного митного права
49. Проаналізуйте зміст міжнародного митного права
50. Проаналізуйте джерела міжнародного митного права
51. Визначте організаційно-правові форми міжнародного митного співробітництва
52. Проаналізуйте Міжнародну конвенцію про спрощення і гармонізацію митних процедур
53. Охарактеризуйте Раду митного співробітництва
54. Проаналізуйте міжнародні договори як основне джерело міжнародного митного права
55. Охарактеризуйте поняття та джерела міжнародного валютного права
56. Охарактеризуйте організаційно-правовий механізм міжнародної валютної системи
57. Визначте міжнародні валютні відносини як предмет правового регулювання міжнародного валютного права
58. Визначте форми координації валютної політики
59. Проаналізуйте поняття міжнародної інвестиційної діяльності та міжнародних інвестиційних відносин
60. Проаналізуйте сутність міжнародного інвестиційного права
61. Проаналізуйте джерела міжнародного інвестиційного права
62. Проаналізуйте міжнародно-правове регулювання іноземних інвестицій
63. Визначте Європейську валютну систему (ЄВС)
64. Охарактеризуйте неурядові структури, їх роль у виробленні та реалізації валютної політики
65. Охарактеризуйте міжнародні кредитні організації і фонди
66. Проаналізуйте міжнародні договори як джерело інвестиційного права
67. Проаналізуйте Конвенцію 1965 р. про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами
68. Визначте міжнародні транспортні перевезення, їх роль і місце у системі міжнародних економічних відносин
69. Охарактеризуйте поняття та джерела міжнародного транспортного права
70. Визначте правове регулювання міжнародних морських перевезень
71. Охарактеризуйте правове регулювання міжнародних річкових перевезень
72. Проаналізуйте правове регулювання міжнародних залізничних перевезень
73. Охарактеризуйте правове регулювання міжнародних автомобільних перевезень
74. Охарактеризуйте правове регулювання міжнародних повітряних перевезень
75. Охарактеризуйте міжнародні транспортні договори як основне джерело міжнародного транспортного права
76. Охарактеризуйте міжнародне морське право та його джерела
77. Проаналізуйте Конвенцію ООН з морського права 1982 р.
78. Визначте правове регулювання питань, пов'язаних з користуванням протоками та каналами
79. Визначте правовий режим використання міжнародних рік для судноплавства

80. Проаналізуйте міжнародні конвенції про урегулювання автомобільного руху між країнами
81. Визначте міжнародні економічні відносини у галузі промисловості
82. Визначте міжнародно-правовий механізм регулювання співробітництва у галузі промисловості
83. Проаналізуйте акти, які приймаються міжнародними економічними організаціями з питань співробітництва у галузі промисловості
84. Проаналізуйте двосторонні договори та угоди з питань співробітництва у галузі промисловості
85. Проаналізуйте міжнародні економічні відносини, пов'язані із обміном продукцією сільського господарства
86. Проаналізуйте міжнародно-правовий механізм регулювання співробітництва в галузі сільського господарства
87. Проаналізуйте двосторонні договори (угоди) з питань співробітництва в галузі сільського господарства
88. Охарактеризуйте міжнародно-правове регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва
89. Охарактеризуйте міжнародні програми ООН у галузі науки, техніки і промислового співробітництва
90. Проаналізуйте міжурядові органи та організації ООН з науки і техніки з метою розвитку

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальна програма

Робоча програма навчальної дисципліни

Перелік рекомендованої літератури з курсу

Методичні матеріали до практичних занять

Питання для самостійного опрацювання

Тематика рефератів

Перелік питань для підсумкового контролю знань

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Дахно І.І. Міжнародне економічне право. – 3-є вид., перероб. і доповн. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 304 с.
2. Опришко В.Ф. Міжнародне економічне право: підруч. – Вид. 2-е, перероб. і доповн. – К.: КНЕУ, 2003. – 311 с.
3. Опришко В.Ф. Міжнародне економічне право і процес: монографія. – К.: Парламентське видавництво, 2014. – 518 с.
4. Сергієнко В.В., Жирнова К.О. Міжнародне економічне право: навч. посібн. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 260 с.
5. Сидор В.Д. Міжнародне економічне право : навч. посібн. – К. : Дакор, 2010. – 248 с.
6. Чубарєв В.Л. Міжнародне економічне право : підруч. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 368 с.

Додаткова література

1. Боярська З. І. Міжнародне комерційне право: навч. посібн. / З. І. Бо-ярська. – К. : КНЕУ, 2001. – 143 с.
2. Вельяминов Г. М. Международное экономическое право и процесс (Академический курс): Учебник. – М.: Волтерс Клувер, 2004. – 496 с.
3. Вершинин А. П. Внешнеэкономическое право. Введение в правовое регулирование внешнеэкономической деятельности. – М.: НОРМА–ИНФРА–М, 2001. – 256 с.
4. Герчикова И. Н. Международные экономические организации: регулирование мирохозяйственных связей и предпринимательской деятельности: учеб. пособие. – М.: Консалтбанкир, 2000. – 624 с.

5. Забелин В. Г. Фрахтовые операции во внешней торговле: учеб. пособие. – М.: РосКонсульт, 2000. – 256 с.
6. Карабанович И. И. Международные автомобильные перевозки. – Минск: Амалфея, 1999.
7. Карро Д., Жюйар П. Международное экономическое право: учебник / Пер. с фр. В. П. Серебренникова, В. М. Шумилова. – М.: Междунар. отношения, 2001. – 608 с.
8. Кузьмин Э. Л. Международное экономическое право: учеб. пособие / Отв. ред. К. А. Бекашев. – М.: Проспект, 2007. – 200 с.
9. Літкевич В. С. Транснаціональні корпорації: проблеми приватноправового регулювання / Міжнародне приватне право. Актуальні проблеми / За ред. А. Довгерта. – К.: Укр. центр правничих студій, 2001. – С. 121–134.
10. Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом / Пер. з англ. – Х.: Консум, 2000. – 592 с.
11. Мальський О. М., Ягольник А. М. Міжнародне торговельне право: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 595 с.
12. Мікічурова О.В. Міжнародне економічне право у сфері боротьби з тероризмом: монографія. – К.: Сталь, 2012. – 159 с.
13. Смбадян А. С. Международные торговые споры в ГАТТ/ВТО: Избранные решения (1952—2005 гг.). – М.: Волтерс Клувер, 2006. – 344 с.
14. Смирнова Н. Н. Международное торговое право. Конспект лекций. – СПб.: Альфа, 2001. – 128 с.
15. Татам А. Право Європейського Союзу: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Пер. з англ. – К.: Абрис, 1998. – 424 с.
16. Тимченко Л. Д. Международное прав: Учебник. – Х.: Консум: Ун-т внутр. дел, 1999. – 528 с.
17. Тускоз Ж. Міжнародне право: Підручник / Пер. з фр. – К.: «АртЕк», 1998. – 416 с.
18. Шумилов В. М. Всемирная торговая организация. Право и система: Учеб. пособие. – М.: Проспект, 2006. – 208 с.

Интернет-ресурси:

1. <http://www.rada.gov.ua>
2. <http://www.kmu.gov.ua>
3. <http://www.president.gov.ua>
4. <http://www.bank.gov.ua>
5. <http://www.sfs.gov.ua>
6. <http://www.customs.gov.ua>
7. <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. <http://www.menr.gov.ua>
9. <http://www.mof.gov.ua>
10. <http://www.me.gov.ua>
11. <http://www.drs.gov.ua>
12. <http://www.arbitr.gov.ua>
13. <http://www.spfu.gov.ua>
14. <http://www.rp.gov.ua>
15. <http://www.nssmc.gov.ua>
16. <http://www.mtu.gov.ua>